

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ
ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРИЛИГИ**

«Бекитилди»

Кыргыз Республикасынын
билим берүү жана илим
министрлигинин буйругу
№863/1

«10» май 2022ж.

Каттоодо № 8 өттү

Код 200724

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
КЕСИПТИК ОРТО БИЛИМ БЕРҮҮНҮН
МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ**

Адистиги: **050501- «Кесиптик окутуу»** (тармактар боюнча)
Кесиптик квалификациясы: **Өндүрүштүк окутуунун устаты**

Бишкек 2022

1-глава. Жалпы жоболор

1. Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министирлиги тарабынан иштелип чыккан 050501- “Кесиптик окутуу” (тармактар боюнча) багыты боюнча Мамлекеттик билим берүү стандарты "Билим берүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтү билим берүү жаатындагы аныктаган тартипте башка ченемдик укуктук актыларына ылайык, Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министирлиги тарабынан иштелип чыккан жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктаган тартипте бекитилген.

2. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөнкү түшүнүктөр пайдаланылат:

- **негизги кесиптик билим берүү программасы** - максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, тийиштүү адистик боюнча билим берүү процессин ишке ашыруунун мазмунун жана уюштурулушун регламенттөөчү окуу-методикалык документтердин жыйындысы;

- **сабактардын цикли** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу сабактарынын жыйындысы;

- **модул** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу сабактарынын бөлүгү;

- **компетенция** - тийиштүү тармакта кесиптик иш менен алектенүү үчүн зарыл болгон жекече сапаттардын, билимдердин, ыктардын жана көндүмдөрдүн динамикалуу комбинациясы;

- **кредит (зачеттук бирдик)** - негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу ченеми;

- **окутуунун натыйжалары** - негизги билим берүү программасы/модулу боюнча окутуунун натыйжасында ээ болгон компетенциялар.

Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу уюштуруу-укуктук формасына карабастан, кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү мекемелери үчүн милдеттүү болуп саналат.

2-глава. Колдонуу жааты

3. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандарты **050501** –“Кесиптик окутуу” (тармактар боюнча) адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууда милдеттүү болгон ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысын билдирет жана Кыргыз Республикасынын аймагында лицензиясы жана аккредитациясы бар, уюштуруу-укуктук формасына карабастан кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдарынын уюштуруу-методикалык документтерди иштеп чыгуусу, кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоосу үчүн негиз болуп эсептелет.

4. 050501- Кесиптик окутуу (тармактар боюнча) адистиги боюнча Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:

- ушул адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууга укуктуу билим берүүнүн уюмдарынын администрациясы жана педагогикалык курамы;

- ушул адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;

- кесиптик иштин тийиштүү чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери менен бирге иш алып баруусу;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;

- кесиптик орто билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;

- кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын контролдоону камсыз кылуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аккредитациялоочу жана сапатын контролдоочу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар.

- билим берүү программаларын жана уюмдарын аккредитациялоочу аккредитациялык органдар

3-глава. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү

5. 050501 Кесиптик окутуу (тармактар боюнча) адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүүсүнүн программасын өздөштүрүү формалары:

- күндүзгү;
- күндүзгү-сырттан (кечки);
- сырттан окуу;

6. Жалпы орто билим берүүнүн базасында күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн адистиги боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 1 жыл 10 айдан кем эместі түзөт. Ушул кесиптик билим берүү программасын негизги жалпы билим берүүнүн базасында ишке ашыруу учурунда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү 1 (бир) жылга узартылат.

7. Кесиптик орто билим берүү программасына интеграцияланган жалпы орто билим берүүнүн жалпы билим берүү программасын (10 жана 11-класстар) ишке ашырууда жалпы орто билими жөнүндө документ (аттестат) берилбейт, ал эми сабактар боюнча баалар кесиптик орто билим берүү жөнүндө документке (дипломго) коюлат.

8. Абитуриентте окууга тапшырууда төмөнкү документтердин бири болуусу тийиш:

- жалпы орто билими жөнүндө аттестат;
- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк.

9. Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган жана аралыктан билим берүү технологиялары пайдаланылган учурда, кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүү

мөөнөтү, кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан, күндүзгү окуу формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө карата 6 айга узартылат.

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү өзүнчө ченемдик укуктук акт менен бекитилет.

10. Күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн, негизги кесиптик билим берүү программаларынын эмгек сыйымдуулугу 120дан кем эмес кредитти (зачеттук бирдикти) түзөт. Бир окуу семестринин эмгек сыйымдуулугу 30дан кем эмес кредитке (зачеттук бирдикке) барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп уюштурулган учурда).

Бир кредит (зачеттук бирдик) студенттин окуу ишинин 30 саатына барабар (анын ичине аудиториялык, өз алдынча иши жана аттестациянын бардык түрлөрү кирет).

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган жана аралыктан билим берүү технологиялары пайдаланылган учурда негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугу окуу жылы үчүн 45тен кем эмес кредитти (зачеттук бирдикти) түзөт.

11. Инсанды окутуу жана тарбиялоо жаатында 050501 –“Кесиптик окутуу” (тармактар боюнча) адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттары.

050501–“Кесиптик окутуу” (тармактар боюнча) адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын окутуу жаатындагы максаты болуп төмөнкүлөр саналат: гуманитардык, социалдык, экономикалык, математикалык жана табигый-илимий билимдин негиздеринин жаатында, бүтүрүүчүгө тандап алган иш чөйрөсүндө ийгиликтүү иштөөгө мүмкүндүк берүүчү орто кесиптик жактан адистешкен, атайын кесиптик билим алуусу, анын социалдык мобилдүүлүгүнө жана эмгек базарындагы туруктуулугуна өбөлгө түзүүчү универсалдуу жана кесиптик компетенцияларга ээ болуусуна даярдоо.

050501 –“Кесиптик окутуу” (тармактар боюнча) адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын, инсанды тарбиялоо жаатындагы максаты болуп төмөнкүлөр саналат: студенттердин социалдык-инсандык сапаттарынын калыптануусун - максаттуулук, уюштуруучулук, эмгекчилдик, жоопкерчиликтүүлүк, жарандуулук, баймабайлык, айкөлдүк, алардын жалпы маданияттуулук деңгээлин жогорулатуу.

12. 050501-“Кесиптик окутуу” (тармактар боюнча) адистиктин бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн тармагы төмөнкүлөрдү камтыйт- балдар мектептерин, көркөм-сүрөт өспүрүмдөр мектептерин, кошумча билим берүү мекемелерин, жалпы билим берүү мекемелерин ар тараптуу өнүктүрүү, тарбиялоо жана окутуу, Кесиптик орто билим берүү мекемелери; кесиптик орто билим берүү жана көркөм кол-өнөрчүлүк ишканалары;

13. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектилери болуп төмөнкүлөр саналат:

- балдарды окутуу, тарбиялоо жана ар тараптуу онуктуруу процессин уюштуруунун милдеттери, методдору, мазмуундары, каражаттары жана формалары;
- көркөм-чыгармачылык жана ишмердүүлүк процессин уюштуруунун милдеттери, методдору, мазмуундары, каражаттары жана формалары;

14. Бүтүрүүчү даярдалып жаткан кесиптик иштин түрлөрү, кызыкдар болгон иш берүүчүлөр менен бирдикте, кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары тарабынан иштелип чыгуучу, анын билим берүү программасынын мазмунун аныкташы керек.

15. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрүнө ылайык кесиптик милдеттери:

- **тарбия-билим беруучулук ишмердуулук боюнча:**
 - өндүрүштүк окутуу предметинин өзгөчөлүгүн эске алуу менен окуучуларды окутуу жана тарбиялоону ишке ашыруу;
 - мектеп окуучулардын ийгиликтуу онугушуно шарт катары материалдык жана ыңгайлуу психологиялык абал тузуп беруу;
 - көркөм билим берүүдөгү, бардык окутуу программалардын ресурстары менен жеткиликтуу камсыздандыруу жана алардын эффективу колдонулушун козгомолдоо;
- **методикалык ишмердуулук:**
 - тарбия-билим беруучулук ишти, көркөм билим берүүдөгү заманбап окуу программаларынын негизинде пландоо жана ишке ашыруу;
 - коомчулука инновациялары, пландары, ишмердуулугунун жыйынтыктары тууралуу маалымат берип туруу;
- **көркөм-чыгармачылык жана аткаруучулук иштер:**
 - көркөм-сүрөт искусствосунун чыгармаларын жаратуу: Классикалык улгулор боюнча буюм жасоо. Аларды озгортуу жана көркөм-сүрөт искусствосунун жаны улгулорун жаратуу боюнча изденуу;
 - кесиптик ишмердүүлүктүн түрлөрүнө дал келе тургандай кесиптик тапшырмалардын төмөнкүлөрүн чече билүүсү керек:

16. Бүтүрүүчүлөрдүн билимин улантуу мүмкүнчүлүгү.

Кесиптик орто билим берүүнүн **050501-“Кесиптик окутуу”** (тармактар боюнча) адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүргөн бүтүрүүчү төмөнкүлөргө даярдалды:

- жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүгө;

- жогорку кесиптик билим берүүгө даярдоонун тийиштүү адистиги жана ага жакын багыттар боюнча тездетилген мөөнөттө жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүгө болот: (“Көркөм билим берүү”, “Педагогикалык билим берүү”)

4-глава. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруунун шарттарына карата жалпы талаптар

17. Кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары, адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. Негизги кесиптик билим берүү программасы, эмгек рыногунун керектөөлөрүн эске алуу менен, адистик боюнча тийиштүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде иштелип чыгат.

Кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары негизги кесиптик билим берүү программасын илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен, билим берүү сапатынын кепилдигин камсыз кылуу боюнча төмөнкүлөрдөн турган сунуштарга ылайык жыл сайын жаңылап турууга милдеттүү:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияларды иштеп чыгуудан;

- билим берүү программаларын мезгил-мезгили менен рецензиялоого мониторинг жүргүзүүдөн;

- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана билгичтиктеринин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларынын деңгээлин баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгуудан;

- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылуудан;

- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылуудан, аларды колдонуунун натыйжалуулугун контролдоодон, анын ичинде окуп жаткандарга сурамжылоо жүргүзүү жолу менен;

- өзүнүн ишин (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү уюмдары менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн-өзү изилдөөнү үзгүлтүксүз жүргүзүүдөн;

- коомчулукка өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, инновациялары жөнүндө маалымдоодон.

18. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо аларды учурдагы, орто аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтышы керек.

Студенттерди учурдагы аттестациялоо кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан белгиленген (педагогикалык кеңеш бекиткен) баалоонун модулдук-рейтингдик системасынын негизинде окуу семестринин ичинде жүргүзүлөт.

Студенттерди орто аралык аттестациялоо ар бир семестрдин аягында жүргүзүлөт жана бардык сабактар боюнча семестреги учурдагы аттестациялоонун жыйынтыктары боюнча жыйынтык баалар (экзамендик баалар кесиптик предметтерге кароонун негизинде (*обход*)) коюлат.

Негизги кесиптик билим берүү программасына ылайык келген этаптуу жетүүкү талаптарга студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин шайкеш келишине карата студенттерди учурдагы, орто аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн билимин, билгичтигин жана ээ болгон компетенцияларынын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү типтүү тапшырмаларды, контролдук иштерди, модулдук тесттерди камтыган баалоо каражаттарынын базалары түзүлөт. Баалоо каражаттарынын базалары кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун баасынан иштелип чыгат жана бекитилет.

19. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрдүн социалдык-инсандык компетенцияларын (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү компетенцияларын, өзүн-өзү уюштурууну жана системалык-иш мүнөзүндөгү өз алдынча башкарууну) түзүү мүмкүнчүлүктөрү аныкталышы керек. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- өзүнүн социалдык-маданий чөйрөсүн түзүүгө;
- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө;
- студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүнү, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусун кошкондо, окуу процессинин социалдык-тарбиялык компонентин өнүктүрүүгө түрткү берүүгө.

20. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы студенттин тандоосу боюнча сабактардын ар бир циклинин вариативдүү бөлүгүнүн үчтөн биринен кем эмес көлөмдө сабактарды камтуусу керек. Студенттин тандоосу боюнча сабактарды түзүүнүн тартибин кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун педагогикалык кеңеши белгилейт.

21. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;
- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга;
- студенттер тандап алган кесиптик сабактар алар үчүн милдеттүү болуп калаарын, ал эми алардын жалпы эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан кем болбошу керектигин түшүндүрүүгө.

22. Студенттер тандоосу боюнча окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде негизги кесиптик билим берүү программасында каралган конкреттүү сабактарды тандап алууга укуктуу.

23. Студенттер кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунегизги кесиптик билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттөрдө аткарууга милдеттүү.

24. Студенттер негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдө натыйжаларга жетишүү максатында студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.

25. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкары (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен жумасына 45 саат болуп белгиленет.

Күндүзгү окуу формасындагы бир жумалык аудиториялык сабактардын көлөмү Мамлекеттик билим берүү стандарты менен аныкталат жана адистиктин өзгөчөлүгүн эске алуу менен, ар бир окуу сабагын үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 60 пайызынан ашпоосу керек.

26. Күндүзгү-сырттан (кечки) окуу формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан кем болбошу керек.

27. Сырттан окуу формасында окутуучу менен сабак окуу мүмкүндүгү студентке жылына 150 сааттан кем эмес көлөмдө камсыз кылынуусу керек.

28. Окуу жылындагы эс алуу убагынын жалпы көлөмү 10 жуманы, анын ичинде кыш мезгилинде 2 жумадан кем эместитүзүүсү керек.

5-глава: Кесиптик билим берүү негиздерине коюлуучу талаптар

29. **050603-«Көркөм сүрөт өнөрү жана чийүү»** адистиги боюнча бүтүрүүчү негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттарына жана ушул Мамлекеттик билим берүү стандартынын 11 жана 15-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик иштин **милдеттерине** ылайык төмөнкү компетенцияларга ээ болушу керек:

а) жалпы компетенциялар (ЖК)

ЖК1 Өз ишин уюштурууну, кесиптик милдеттерди аткаруу методун жана ыкмаларын тандоону, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоону билет;

ЖК2 Стандарттык жана стандарттык эмес абалдарда чечим кабыл алат, маселелерди чече билүү, жоопкерчиликти жана демилгени көтөрөт;

ЖК3 Кесиптик милдеттерди натыйжалуу так аткарат, кесиптик жана инсандык өнүгүп-өсүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издейт, чечмелейт жана пайдалана алат;

ЖК4 Маалыматтык-коммуникациялык технологияны адистик чеберчиликти пайдаланат;

ЖК5 Бир жамаатта чогуу иштөөнү, кесиптештер менен натыйжалуу баарлашууну билет;

ЖК6 Жамааттык мүчөлөрүнүн (кол алдындагылардын) иши жана аларды иш орунда үйрөтүүнү, тапшырмаларды аткаруунун жыйынтыгы үчүн жоопкерчилик алат;

ЖК7 Жеке жана адистик өнүгүүнү, кесиптик ишмердиктин эмгек шартынын жана технологиялардын өзгөрүүсүнө адаптацияланат;

ЖК8 Чакан жамааттарды уюштуруу-башкаруу ишинин түрүнө даяр;

б) Кесиптик компетенция (КК)

○ тарбия-билим беруучулук ишмердуулук боюнча

КК1 Сабакты пландоонун максатын, мазмунун аныктоо (сабак усулун тандоо, максатын, багытын аныктоону билүү);

КК2 Педагогикалык көзөмөлдү жүргүзүү, сабактын жүрүшүн жана натыйжасына баа берүү;

КК3 Өндүрүштүк кырсыктардан кескин, окуучулардын өмүрүнө, ден соолугуна кам көрүү;

КК4 Кабинеттерге предметтик-өнүгүү ортолугун түзөт;

○ методикалык ишмердуулук

КК5 Кесиптик окуунун мастерлик сабагын уюштуруп алып барат жана натыйжасына баа берет;

КК6 Окутууда жаңы усул, технологияларды пайдаланат;

КК7 Педагогикалык этиканы сактай билүү.

КК8 Окуу-усулдук иш кагаздар жана башка усулдук–нормативдик документтер мене ниш алып барат, билим берүү стандартынын жана окуу программасынын негизинде окуу-усулдук материалдарды түзүп, окуу-усулдук комплексти талдайт;

○ көркөм-чыгармачылык жана аткаруучулук иштер

КК9 Кесиптик окутуудагы сабактарын анализдөө

КК10 Педагогикалык тажырыйбаны-педагогикалык билимди окуп үйрөнүү менен системдөө жамааттын педагогдордун ишмердүүлүгүн жалпы жана жеке анализдөөнү, кесипчиликке окуунун мастеринин жүргүзгөн ишине билим берүү программаларын, көркөм сүрөт искусствосу жана көркөм билим берүү технологиялардын алкагында баа беретүү

КК11 Өндүрүштүк окуунун мастерлерин, кол өнөрчүлүк искусствосунун долборлоо жана изилдөө ишмерчилигине катышат.

30. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик программасына төмөнкүдөй блоктор жана окуу циклдери кирет:

1-блок "Дисциплиналар (модулдар)":

- 1) жалпы гуманитардык цикл;
- 2) математикалык жана табигый илим цикли;
- 3) кесиптик цикл;
- 4) дене тарбия

2-блок "Практика";

3-блок "Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация".

Орто кесиптик окуу жайы мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык негизги билим берүү программасын иштеп чыгат жана улуттук квалификациянын алкактарына ылайык окутуунун натыйжаларына жетүүгө жоопкерчилик тартат.

Дисциплиналардын (модулдардын) топтомун жана алардын негизги билим берүү программасынын ар бир блогуна тиешелүү эмгек сыйымдуулугун орто кесиптик окуу жайы улуттук квалификациянын алкактарында каралган окутуунун натыйжаларынын жыйындысы түрүндө аны өздөштүрүүнүн талаптарын эске алуу менен ушул блок үчүн белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктайт.

Негизги кесиптик билим берүү программасы жалпы гуманитардык циклдин билим берүү дисциплиналарын ишке ашырууну камсыз кылуусу керек, алардын тизмеси жана эмгек сыйымдуулугу Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталат. Аталган дисциплиналардын мазмуну жана ишке ашыруу тартиби тиешелүү адистик боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты менен белгиленет.

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасы ушул макетке тиркелген түзүмгө ылайык иштелип чыгат.

31. Сабактардын ар бир циклы базалык (милдеттүү) жана вариативдик бөлүккө ээ болушу керек. Вариативдүү бөлүк базалык бөлүктүн сабактарынын мазмуну менен аныкталуучу студенттердин билимдерин, билгичтиктерин жана көндүмдөрүн кеңейтүүгө жана тереңдетүүгө мүмкүндүк берет. Вариативдүү бөлүк кесиптик орто окуу жайы тарабынанишке ашырылуучу кесиптик билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүнө жараша белгиленет.

32. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу окутулуучу сабактын профилине ылайык келген базалык билими бар жана системалык түрдө илимий-методикалык иш менен алектенген педагогикалык кадрлар менен камсыздалышы керек.

Кесиптик циклдын окутуучулары даярдоонун тийиштүү адистиги боюнча жогорку кесиптик билимге ээ болуулары керек.

Жалпы окутуучулардын санынын 80%нан кем эмес бөлүгү штаттык окутуучулардан түзүлүшү керек. Окутуучулар студенттердин катышы 1:12 ден ашпаш керек.

33. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда негизги кесиптик билим берүү программасынын сабактарынын толук тизмеси боюнча түзүлүүчү маалыматтар базасын жана китепкана фондун ар бир студенттин колдонуусу камсыз кылынышы керек. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык сабактарды (түзүлүүчү компетенцияларды эсепке алуу менен аныкталат) камтууга тийиш.

Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияты жана/же электрондук адабият менен студенттердин камсыз болуусу бир студентке 0,5 экземплярдагы ченемге ылайык келиши керек. Окуу маалыматынын булактары заманбап талаптарга жооп берүүсү керек. Билим берүү процессинде мыйзам чыгаруу актылары, ченемдик документтер, кесиптик багыт берүүчү мезгилдүү басылмалардын материалдары пайдаланылышы керек.

34. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу планында каралган лабораториялык, дисциплиналык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, студенттерди практикалык даярдоонун бардык түрүн жүргүзүүнү камсыз кылган, колдонуудагы санитардык жана өрткө каршы эрежелер менен ченемдерге ылайык келген материалдык-техникалык базасы болушу керек (адистиктердин негизги кесиптик билим берүү программасы үчүн маанилүү болгон материалдык-техникалык камсыздоо көрсөтүлөт, мисалы: полигондор, технологиялык лабораториялар, студиялар ж.б.у.с., ошондой эле окутуунун техникалык каражаттары менен жабдууга коюлуучу ченемдик талаптар - студент/компьютер, студент/жабдык катышын сактоо ж.б.).

35. Бүтүрүү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө карата талаптар Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети аныктай турган орто кесиптик билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоонун тартибин эске алуу менен орто кесиптик окуу жайы тарабынан аныкталат.

Кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын түзүмү

		Негизги билим берүү программасынын жана анын окуу циклдериинин кредиттердеги көлөмү				
Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын түзүмү		1 жыл 10-ай	2 жыл 6-ай	2 жыл 10-ай	3 жыл 6-ай	3 жыл 10-ай
1-Блок	I. Жалпы гуманитардык цикл II. Математикалык жана табигый илимий цикл III. Кесиптик цикл	70-100	90-130	-	-	-
	Дене тарбия (семестрда 2 саат)	3-4 семестр	1-4 семестр	-	-	-
2-Блок	Практика	14-40	14-40	-	-	-
Блок 3	мамлекеттик жыйынтык аттестациясы	6	6	-	-	-
Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын көлөмү		120	150	-	-	-

Эскертүү:

(*) маданият жана искусство чөйрөсүндөгү билим берүү уюмдары үчүн "Кесиптик цикл" окуу циклинде кошумча 210 академиялык саат каралсын (7 кредит).

(**) маданият жана искусство чөйрөсүндөгү билим берүү уюмдары үчүн "Практика" окуу циклинде 1200 академиялык саат каралсын (40 кредит).

050501-“Кесиптик окутуу” (тармактар боюнча) адистигинин, Өндүрүштүк окутуунун устаты кесиптик квалификациясына, окуу-методикалык бирикмеси тарабынан сунушталган дисциплиналар тизмеги

к №	Предметтердин аталышы (жанадагы практика)	Жалпы эмгек сыйымдуулугу		Семестрге бөлүнүшү			
		Кредит	саат	3	4	5	6
				семест	семест	семест	семест
				жумалыгы			
15-18	15-18	15-18	15-18				
1.	Жалпы гуманитардык цикл	18	540				
	Базалык бөлүк	15	450				
	Кыргыз тил жана адабият	3	90	х			
	Орус тили	2	60	х			
	Чет тил	2	60	х			
	Кыргызстан тарыхы	3	90		х		
	Манас таануу	2	60	х			
	Кыргызстан географиясы	2	60	х			
	Вариативдик бөлүк	3	90				
	Баардыгы:	18	540				
2.	Математика жана табигый - илимий цикл	6	180				
	Базалык бөлүк	4	120	х			
	Профессионалдык математика	2	60	х			
	Информатика	2	60	х			
	Вариативдик бөлүк	2	60	х			
	Баарыгы:	6	180				
3.	Профессионалдык цикл	75	2250				
	Базалык бөлүк	60	1800				
1	Педагогика	3	90	х			
2	Психология	2	60	х			
3	Жаш курак анатомиясы, физиология и гигиена, омурдун коопсуздугу	3	90	х			
4	Профессионалдык окутуунун методикасы	6	180		х	х	х

5	Көркөм сүрөт искусствосу	2	60		x		
6	Сүрөт	6	180		x	x	x
7	Живопись	4	120		x	x	
8	Композиция	4	120		x	x	
9	Он таануу жана коллористика	2	60		x		
10	Сызма геометриясы, перспектива жана чийүү,	4	120		x	x	
11	Лепка	2	60		x		
12	Компьютер графикасы	6	180		x	x	x
13	Материалды корком иштетуунун ыкмасы,	4	120			x	x
14	Жасалга-колдонмо искусствосу жана дизайн	4	120			x	x
15	Улуттук буюмдардын дизайны	4	120			x	x
16	Компьютердик дизайн	8	240			x	x
	Вариативдик бөлүк	15	450		x	x	x
	Баарыгы:	75	2250				
4.	Дене тарбия (жумасына)		2ч.	x	x		
5.	Практика	15	450			x	x
6.	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	6	180				x
	Экзамендердин саны (макс)			8-10	8-10	8-10	8-10
	Курстук иштердин/проект. саны			1		1	
	Негизги билим беруу программасынын жалпы саны:	120	3600	30	30	30	30

